

6.9.2019

Dnro: 783/D.a.2/2019

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@mmm.fi

Asia Saamelaiskäräjien lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta Suomen susikannan hoitosuunnitelmaksi

Viite Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 1213/06.02/2018

1. Aluksi

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Saamelaiskäräjiltä lausuntoa luonnoksesta Suomen susikannan hoitosuunnitelmaksi. Hoitosuunnitelman on tarkoitus olla Suomen susikannan ja suteen liittyvien konfliktien hallinnan työkalu ja keskeinen väline susipolitiikan toteutuksessa. Hoitosuunnitelmalla pyritään sovittamaan yhteen yhtäältä susireviirillä asuvien ja toimivien kansalaisten tarpeet sekä toisaalta susikannan suojelun tarpeet. Hoitosuunnitelman päivittämisen pohjana on vuonna 2015 vahvistettu susikannan hoitosuunnitelma.

2. Saamelaiskäräjien huomiot hoitosuunnitelmasta

Saamelaiskäräjät pitää erittäin tärkeänä sitä, että hoitosuunnitelman mukaan susikannan hoidossa otetaan huomioon susialueilla asuvien ja toimivien ihmisten tarpeet. Saamelaiskäräjät painottaa erityisesti sitä, että saamelaisten kotiseutualueella susikannan hoidossa tulee huomioida saamelaisten perusoikeudet, saamelaisia koskevat kansainväliset ihmisoikeussopimukset sekä sopimuksia valvovien elinten suositukset. Perustuslain 17.3 §:n mukaan saamelaisilla on alkuperäiskansana oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Säännöksen saamelaiskulttuurin käsite pitää sisällään saamelaisten perinteiset elinkeinot, kuten poronhoidon.¹ Saamelaiskäräjät huomauttaa, että sudensuojelu ei saa heikentää saamelaisten perustuslaissa turvattua oikeutta harjoittaa kieltään ja kulttuuriaan. Jotta saamelaisten oikeudet tulisivat asianmukaisesti huomioituiksi hoitosuunnitelmassa, tulee suunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet sovittaa yhteen poronhoidon tarpeiden kanssa. Erityisen tärkeää yhteensovittaminen on saamelaisten kotiseutualueella, jossa harjoitetaan saamelaista poronhoitoa, joka perustuu perinteiseen laidunkiertoon, eikä susivahinkoja pystytä täten ennaltaehkäisemään porojen siirtämisen, talviruokinnan tai sähköaitojen avulla.

Petotilanne saamelaisten kotiseutualueella on vakava erityisesti saamelaisen poronhoidon kannalta. Petojen määrä on lisääntynyt huomattavasti ja tämä aiheuttaa saamelaiselle poronhoidolle suuria taloudellisia tappioita. Saamelaisten kotiseutualueella petovahinkoja aiheuttavat suden lisäksi ahma, karhu, ilves sekä maa- ja merikotkat. Vaikka petojen tappamia eläimiä korvataan, liittyy korvauksiin ja korvausmenettelyyn puutteita. Muun muassa rahoitus petokorvauksiin on riittämätöntä, sillä poronhoitajat eivät saa täysimääräistä korvausta petojen tappamista poroista. Kaikkia petojen tappamia eläimiä ei ole myöskään mahdollista löytää luonnosta ja raatojen etsiminen sekä

¹ HE 309/1993 vp, s. 65.

6.9.2019

Dnro: 783/D.a.2/2019

ylimääräiset paimennuspäivät aiheuttavat poronhoitajille taloudellisia tappioita. Hoitosuunnitelmassa todetaan, että maa- ja metsätalousministeriö on yhdessä Ruokaviraston kanssa kehittänyt PeSä-sovelluksen, jonka kautta porovahingot voi ilmoittaa suoraan viranomaisjärjestelmään. Saamelaiskäräjät huomauttaa edelleen, että kaikkia petojen tappamia poroja ei ole mahdollista löytää maastosta, eikä siten ilmoittaa tarkkoja koordinaatteja sovelluksen kautta.

Saamelaiskäräjät pitää hoitosuunnitelman kirjausta poronhoitoalueen susikannan kasvun rajoittamisesta erittäin tärkeänä, mutta korostaa edelleen, että susikannan suuruuden arvioinnissa ja susikannan hoidossa tulee ottaa huomioon myös Skandinavian ja Venäjän susipopulaatiot. Hoitosuunnitelman mukaan poronhoitoalue ei ole varsinaista suden lisääntymisaluetta, vaan sudet kulkevat poronhoitoalueen kautta Skandinavian sekä Suomen ja Venäjän Karjalan susipopulaatioiden välillä. Kojolan ym. mukaan porotaloudelle aiheuttavat vahinkoja nimenomaan Venäjältä tai poronhoitoalueen ulkopuolisen Suomen alueelta vaeltaneet nuoret sudet, minkä vuoksi onkin tärkeää, että merkittävää haittaa aiheuttavat yksilöt voidaan vastedeskin poistaa poikkeusluvan nojalla.

Saamelaiskäräjät pitää hyvänä sitä, että poronhoitoalueeseen liittyviä erityiskysymyksiä käsitellään hoitosuunnitelmassa omana kokonaisuutenaan.

Merk.

Tiina Sanila-Aikio
puheenjohtaja

Sarita Kämäräinen
elinkeinosihteeri

Puheenjohtaja päätti lausunnosta 6.9.2019 kuultuaan I varapuheenjohtajaa. Lausunto on hyväksytty sähköisesti, eikä siinä siten ole allekirjoitusta.